

Κ. ΒΙΛΝΤΡΑΚ: ΤΟ ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΕΙΟΝ ΤΕΝΑΣΙΤΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΩΚΡΑΤΗ ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΥ

Βασιλικό Θέατρο Τρίτη 16 Μαρτίου

Το «Υπερωκεάνειο Τενάσιτυ» είναι η απόδοση της συγκίνησης που κλείνει μέσα του ένα κομμάτι της ζωής — όπως κι' όλα — αυτό καθ' εαυτό. Και μάλιστα ένα κομμάτι ζωής από τα πιο απλά. Το θέμα του ο συγγραφέας δεν τό πήρε να τό δουλέψει και να τό πλατύνει σε καθολικότητα για να κάνει ένα έργο βαθύ και μεγαλόπνοο, όπου μέσα του να ξεχωρίζει κανείς λίγο-πολύ τόν έαυτό του κι' άλλη τή ζωή. Χάρηκε στο αντίκρουσμα και τό παρουσίασμα αυτής της ίδιας της ζωής (ένός κομματιού της) σε μια φόρμα μόνο, δουλεμένη κι' αισθητική. Οι τύποι του δεν είναι σύμβολα στέρεα παρά είναι αυτοί όπως μπορούσαν να είναι άλλοι' ή δράση τους μπορούσε ν' απλωθεί τόσο, ή περισσότερο ή και λιγώτερο. Όλα

αυτά δεν γίνονται έτσι στα μεγάλα έργα όπου ένας τύπος — του Σαίξπηρ π.χ. — είναι τέτοιος που μόνο μπορούσε να ήτανε, αυτός κι' όχι άλλος' ή δράση του όση απαραίτητα έπρεπε. Γι' αυτό ο πιο μετριόπαθος τίτλος «κομεντί» με τόν όποιο άνεργειλε στις έφημερίδες την παράσταση ή διεύθυνση του Βασιλικού Θεάτρου, ταίριαζε νομίζω ως αντίληψη περισσότερο στο έργο από τό ρωμαντικό-λυρικό (Δενδροραμής) και βαρεία δραματικό (Βεάκης) ύφος της έρμηνεύσεως. Το ύφος αυτό απλώθηκε σ' όλη την παράσταση κι' έδωκε ένα λαθεμένο άργό και μακρόσυρτο τέμπο στην εξέλιξη της σκημικής δράσης, άνιαρό για τό θεατή κι' αντίθετο πρός τό νόημα και τό χαρακτήρα του έργου. Με την αντίληψη — την τόσο αυθαίρετη που όμως πάρα πολλές φορές έπικρατεί σε καλλιτεχνικές μας εκδηλώσεις — ότι ένα έργο έρμηνεύεται όταν προσθέσουμε φτιαχτούς συναισθηματισμούς και φιλοσοφικά βάθη κι' όχι όταν μόνο αναδείξουμε τόν ρυθμό του και την αλήθεια του, κυριάρχησε στη διδασκαλία του «Υπερωκεάνειου Τε-

ραπάνω — πολύ βολικά στους ήθοποιούς που άναφέραμε και που μ' αυτά πετυχαίνει κανείς ένα εύκολο δραματικό έμφε κι' έντύπωση στον πολύ τόν κόσμο, μά ή γραμμή του έργου παραμορφώνεται ολότελα. Έτσι τό έργο του Βιλντράκ που παιζόμενο με τό γοργό ρυθμό, τόν χαρακτηριστικό μάλιστα, της ζωής σ' ένα λιμάνι, ζωντανά και με τόν πραγματισμό που κυριαρχεί στις εκδηλώσεις τών άπλών ανθρώπων (όπως οι τύποι του έργου), θα μάς έδινε, καλογραμμμένο καθώς ήταν, την ποίηση και την όμορφιά ενός κομματιού της ζωής, πήρε ένα πλάτος στο όποιο δε μπορούσε ν' άνθξει και μάς παρουσιάστηκε άδειο και πολλές φορές κουτό.

Ο Βεάκης με τό δραματικό τρεμούλιασμα της φωνής και τό επίσημο ύφος του βαθεία φιλοσοφημένου ανθρώπου, που είχε από την πρώτη στιγμή που εμφανίστηκε στη σκηνή, μιλώντας άκούα ως και για τό πιο απλά και πεζά πράματα, πρόδωσε και τό μυστικό του συγγραφέα που θέλησε μαστορικά με τόν καλοδουλεμένο αυτό τύπο να δώσει ένα πνευματικό υπόστηριγμα σ' όλο τό έργο. Οι ήθοποιοι ήταν οι ίδιοι αυτοί έτσι που διαβάζοντας τις λεζάντες κάτω από τά σκίτσα του συνεργάτη μας, δεν καταλαβαίνω γιατί γράφεται ο Δενδροραμής ως Σεγκάρ και όχι ο

Ο ΒΕΑΚΗΣ ΩΣ ΙΝΤΟΥ

ναίτι» ο ψευδορωμαντισμός και τό δραματικό ύφος — όπως λέγαμε πα-

Δενδροραμής ως... Δενδροραμής, ή ή Μυράντα ως Τερέζα κι' όχι ή Μυράντα ως... Μυράντα. Ούτε ή Άλκείου μπόρεσε νομίζω να βρει τόν τύπο της και δεν έμοιαζε καθόλου σάν μια εσωδόχα κοσμοπολίτικη λιμάνου. Πάλι ο Γληνός ξεχώρισε με την προσπάθειά του να δημιουργήσει ένα ζωηρό και χαρακτηρισμένο τύπο, μά τίποτα δε βοήθησε στο να δημιουργηθεί μια ατμόσφαιρα που έλειπε από όλη την παράσταση. Ούτε τό σκημικό που ήτανε χωρίς νόημα συθεμένο, ούτε φυσικά οι βουβές φιγούρες τών ναυτών που ήταν υπόχρωμες να μασώνε άρες ολόκληρες χωρίς κανένα λόγο άπάνω στη σκηνή του Βασιλικού. Η έμπνευση έλειψε ολότελα από τη διδασκαλία του «Υπερωκεάνειου Τενάσιτυ» και χωρίς αυτή ούτε ατμόσφαιρα γενικά, ούτε χαρακτηρισμό στο κατά μέρος έργο τών ήθοποιών είναι δυνατό να υπάρξει.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΣ